

MODERN İNSANIN ANLAM ARAYIŞI
OSHO VE HAREKETİ

Abdullah akırbay

DTA Yayıncılık | DTA Publishing

Yayın No | Publication Number: 103

Kitap Adı: Modern İnsanın Anlam Arayışı: Osho ve Hareketi

Book Title: Modern Man's Search for Meaning: Osho and His Movement

Yazar | Author: Abdullah Çakırbay | ORCID: 0009-0006-1637-2054

Editör | Editor: Halil İbrahim Şenavcu | ORCID: 0000-0003-2096-3093

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book

Yayın Tarihi | Publication Date: Nisan 2026 | April 2026

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13.5 x 21

Baskı Sayısı | Edition: 2

Sayfa Sayısı | Pages: 140

ISBN: 978-625-8606-17-1

Atıf Bilgisi | Cite as: Çakırbay, Abdullah. *Din, Modern İnsanın Anlam Arayışı: Osho ve Hareketi*, Bursa: DTA Yayıncılık, 2026.

1. Dinler Tarihi | History of Religions
2. Yeni Dini Hareketler | New Religious Movements
3. Osho | Osho

Kapak ve Mizanpaj | Cover Design and Layout:

Samet Torun - Ahmet Tunçdemir

Sertifika Numarası | Certificate Number: 74919

Yayıncı | Publisher: DTA Yayıncılık Bilişim Ltd. Şti.

Odunluk Mah. Akademi Cad. Zeno Business Center 2C/28 Nilüfer/Bursa

+90 507 227 1297 | bilgi@dtayayincilik.com.tr | www.dtayayincilik.com.tr

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Sertifika Numarası: 47479

Copyright © Bu Eserin bütün hakları DTA Yayıncılık'a aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Copyright © All rights of this work belong to DTA Publishing.

Without the permission of the publishing company, the whole or part of the book cannot be printed, published, reproduced or distributed electronically, mechanically or through photocopying.

MODERN İNSANIN ANLAM ARAYIŞI
OSHO VE HAREKETİ

Abdullah akırbay

Bursa 2026

Yazar Hakkında / About the Author

Abdullah akırbay

1997 yılında İzmir'in Bornova ilçesinde dünyaya geldi. 2015 yılında İzmir Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden, 2021 yılında ise Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2022 yılında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Dinler Tarihi alanında yüksek lisans eğitimine başladı. 2025 yılında Felsefe Hocalığından Cemaat Liderliğine: Osho ve Hareketi başlıklı teziyle yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2022-2023 yılları arasında İzmir Müftülüğüne bağlı İmam-Hatip olarak görev yaptı. 2023 yılından itibaren de Adana'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

He was born in the Bornova district of İzmir in 1997. He graduated from İzmir Anatolian Imam-Hatip High School in 2015 and from Dokuz Eylül University Faculty of Theology in 2021. In 2022, he began his master's degree in the History of Religions at İzmir Kâtip Çelebi University, Graduate School of Social Sciences. He completed his master's degree in 2025 with a thesis titled From Philosophy Teacher to Cult Leader: Osho and His Movement. Between 2022 and 2023, he served as an Imam-Hatip under the İzmir Muftiate. Since 2023, he has been working as a Teacher of Vocational Courses at various Imam-Hatip High Schools under the Ministry of National Education in Adana.

*Hayat yolculuğundaki en büyük desteğim,
manevi huzurumun kaynağı eşim Zehra Nur'a*

a. ç.

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	Ix
Giriş.....	11

Birinci Bölüm

YENİ DİNİ HAREKETLER

1. Kavramsal Çerçeve.....	21
2. Ortaya Çıkış Nedenleri	22
3. Temel Özellikleri.....	28
4. Geleneksel Dinlerden Farkı	33
5. Hint Kökenli YDH'ler	37

İkinci Bölüm

OSHO'NUN HAYATI VE HAREKETİN TARİHÇESİ

1. Çocukluk, Gençlik ve Eğitim Yılları	43
2. Osho Hareketinin Doğuşu ve Gelişimi	49
2.1. Hindistan'da Başlayan Süreç	49
2.2. 1970-1974 Bombay Dönemi	53
2.3. 1974-1981 Poona (Pune) Dönemi.....	58
2.4. 1981-1985 Oregon Dönemi	67
2.4.1. Rajneeshpuram'un Yapısı ve Organizasyonu	69
2.4.2. Yerel Halk ve Devletle İlişkiler	73
2.4.3. Skandallar ve Krizler: Rajneeshpuram'da Çatışma ve Çöküş	77
2.5. Rajneeshpuram'ın Dağılması, Sürgün ve Dünya Turu Süreci	80
2.5.1. Rajneeshpuram'ın Dağıtılması ve Kapatılması.....	80
2.5.2. Dünya Turu (The World Tour).....	82
2.6. Hindistan'a Dönüş ve Yeni Dönemin Başlangıcı	83
2.7. Osho'nun Vefatı (1990)	84
2.8. Günümüzde Osho Hareketi.....	86

Üçüncü Bölüm

OSHO'NUN DÜŞÜNCE VE UYGULAMALARI

1. Osho'nun Düşünsel Arka Planı.....	91
2. Osho'nun Din ve Tanrı Anlayışı	92
3. Osho'nun İnsan ve Aydınlanma Görüşü.....	95
4. Osho'nun Ahlak, Cinsellik ve Özgürlük Anlayışı.....	99
5. Osho'nun Aile Anlayışı.....	104
6. Osho'nun Meditasyon Anlayışı.....	107
6.1. Dinamik Meditasyon	108
6.2. Kundalini Meditasyonu	110
6.3. Nadabrahma Meditasyonu.....	112
6.4. Nataraj Meditasyonu.....	114
6.5. Devavani Meditasyonu.....	115
6.6. Mandala Meditasyonu.....	116
7. Osho'nun Toplumsal ve Politik Görüşleri	117
7.1. Devlet ve Politik Otorite Eleştirisi.....	118
7.2. Toplumsal Kurumlara Yönelik Radikal Yaklaşımlar... ..	119
7.2.1. Aile	119
7.2.2. Eğitim Sistemi	119
7.2.3. Din ve Kurumsallaşmış Ruhbanlık	120
7.3. Ekonomi, Kapitalizm ve Eşitlik Tartışmaları	120
7.4. Kadın, Kimlik ve Beden Politikaları	121
Sonuç	123
Kaynakça	127
Dizin.....	135
Extended Summary	137

ÖN SÖZ

Bu çalışma, Hindistan kökenli kadim dinî ve felsefi gelenekleri, modern Batı düşüncesiyle sentezleyen Osho Hareketi'nin (Bhagwan Shree Rajneesh) ibadet pratiklerini ve cemaat liderliği anlayışını incelemek üzere hazırlanmıştır. Osho'nun öğretisi, insanlık tarihinin şahsına münhasır düşünce sistemlerinden biri olup, bireysel özgürlük, bilinç dönüşümü ve toplumsal normlara karşı duruş gibi ilkeleriyle sadece spiritüel kurtuluş arayışını değil, aynı zamanda bedensel ve psikolojik entegrasyonu da kapsamlı bir şekilde ele alır.

Çalışmanın temel amacı, Chandra Mohan Jain'in felsefe hocalığından karizmatik cemaat liderliğine dönüşümünü, kurduğu *Neo-sannyas* (Yeni Nesil Mürit) hareketini ve geliştirdiği kendine has uygulamaları incelemektir. Bu bağlamda, çalışmada Osho'nun radikal toplumsal eleştirileri, aktif meditasyon ritüelleri, bunların birey ve topluluk (Rajneeshpuram) üzerindeki etkileri, hareketin tarihî ve kültürel önemi, işlevleri ve küresel hayattaki yeri ele alınmıştır. Meditasyon ve komün kavramları, dinî yaşamın önemli unsurları olarak sadece bireysel ruhsal gelişim açısından değil, aynı zamanda bir topluluğun kimlik ve aidiyet duygusunun şekillenmesi açısından da derin anlamlar taşır.

Çalışmanın birinci bölümünde, Yeni Dinî Hareketler'in (YDH) kavramsal yapısı, ortaya çıkış nedenleri (sekülerleşme, bireyselleşme, hedonizm) ve Hint kökenli akımların temel özellikleri ele alınmıştır.

Çalışmanın ikinci ve üçüncü bölümlerinde ise Osho'nun hayatı, hareketin tarihçesi ve öğretisine odaklanılmıştır. Biyografik evreler (Bombay, Poona, Oregon), Rajneeshpuram'ın komünal yapısı ve çöküşü ele alınmıştır. Günlük meditasyon ritüellerinden Dinamik Meditasyon, Kundalini ve Nadabrahma gibi uygulamalar

detaylandırılmış, bu ritüellerin birey ve topluluk üzerindeki katartik etkileri değerlendirilmiştir. Ayrıca Osho'nun felsefe hocalığından cemaat liderliğine geçişinin kurumsal işlevleri ele alınarak, bu merkezlerin yalnızca spiritüel mekânlar değil, aynı zamanda toplumsal kimlik ve özgürlüğün şekillendiği alanlar olduğu vurgulanmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında öncelikle çalışmamın konusunun belirlenmesinden son aşamasına kadar yol gösterici fikirleri ve teşvik edici tutumuyla beni destekleyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Halil İbrahim Şenavcu'ya, değerli fikirleriyle çalışmama katkı sağlayan kıymetli Doç. Dr. Muhammet Yeşilyurt ve Dr. Nevel Akyar hocalarıma şükranlarımı sunarım. Ayrıca bu süreç boyunca maddi ve manevi desteğini esirgemeyen başta eşim Zehra Nur olmak üzere aileme teşekkür ederim.

Abdullah Çakırbay
İzmir-2026